

ТАШКЕНТСКАЯ ШКОЛА, НОСЯЩАЯ ИМЯ ВЕЛИКОГО СЫНА ИНДИИ

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7398100>

Nosirova Dildora
24-maktab

Имя индийского Премьер-министра Лала Бахадура Шастри увековечено на узбекской земле. Именно здесь в 1966 году великий сын Индии закончил свои земные дни, проведя в Ташкенте 10 января исторические переговоры с президентом Пакистана Аюбханом, завершившиеся подписанием Декларации о прекращении военных действий.

В память об историческом деятеле, так много сделавшем для развития своей страны и укрепления индийско-узбекских отношений, в Ташкенте его именем была названы улица.

Эта школа определила мою судьбу, потому что я сама являюсь её выпускницей.

Наша школа действительно уникальна, ведь преподавание хинди в ней ведется с далекого 1956 года. И при этом – она единственная на всю страну.

Поэтому очень символично, что именно эта школа была названа после событий 1966 года именем Премьер-министра Индии. В 1974 году перед школой был установлен уникальный памятник, уже второй в столице, который бережно передает образ Лала Бахадура Шастри – человека мира, философа и политика, старавшегося уравновесить любые конфликты силой добра и разума.

Равновесием отличается и изучение хинди, ведь в нём так много общего с узбекским языком, который является родным для учеников этой школы, расположенной на улице Сагбан в старгородской части Ташкента. Школьники отмечают одинаковость в построении предложений двух языков, их радует встреча со знакомыми словами в хинди. Преподавание ведется с 5-го класса во всех без исключения классах.

Раньше наблюдалась постепенная тенденция к сокращению объема изучения хинди в школе. Он был внедрен в обучение со 2 класса, малышей делили на 3 группы, а в пятых классах уже оставляли только один класс на хинди и четыре – на английском языке.

Ситуация поменялась кардинальным образом после визита в 2018 году Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева в Индию. Язык был возвращен во все пятые классы и на уроках хинди каждый класс делится на две группы для лучшего усвоения языка. Проходят в школе и английский язык, но только до изучения хинди - с 1 по 4 класс.

Результаты должного отношения к изучению хинди не заставили себя ждать. В школу №24 приезжают сегодня учиться даже с других концов Ташкента, выпускники находят себя в туризме, совместном с индийскими компаниями бизнесе, выбирают профессии педагога и переводчика. Стоит только отметить, что все преподаватели хинди в ташкентской школе – её же выпускники. Заканчивал школу №24 и первый Посол Узбекистана в Индии Сурат Миркасимов, Заведующая кафедрой Юго-Восточных языков профессор Улфат Мухибова, старшие преподаватели Мухаррам Мирзаева, Бахтиёр Касимов и многие другие.

Встречаясь со специалистами Узбекистана в ходе встреч с индийскими делегациями, мероприятий в Посольстве Индии в Ташкенте, я очень часто, знакомясь с ними, с радостью узнаю, что они – выпускники нашей школы разных лет

Не только педагоги, но и ученики школы становятся частными участниками встреч с официальными индийскими делегациями, различных мероприятий в честь праздников и памятных дат этой страны.

Уже традиционно мы встречаем представителей Индии 2 октября – в день рождения Лала Бахадура Шастри, кроме того в день его памяти – 11 января у нас неоднократно бывали сыновья и внуки Премьер-министра. В сентябре мы торжественно проводим в школе Праздник индийского языка, 26 января отмечаем – День республики. Эти и другие даты мы празднуем вместе с представителями Посольства этой великой страны, Индийского культурного центра в Ташкенте, членами различных индийских официальных делегаций.

Не только присвоение этой ташкентской школе имени Лала Бахадура Шастри притягивает сюда гостей из Индии. Здесь царит теплая атмосфера большого интереса к удивительной стране с древней историей, желания школьников говорить на хинди на любые темы, отвечать на вопросы и задавать их на замечательном языке, который на школьном уровне учат только здесь.

Поколение за поколением в Узбекистане вырастают выпускники этой уникальной школы, которые потом являются связующим звеном между двумя

нашими странами – кем бы они в будущем не стали, в какой сфере бы не работали.

В школе действует музей, экспонаты которого рассказывают детям о личности Шастри и в целом об Индии. Для школьников важно найти на просторах ютуба мультфильм, звучащий на хинди, различные другие видео материалы, которыми они могут поделиться с друзьями и учителями.

А я прошу чтобы для изучения хинди было в неделю отведено 5 часов, а не 3 как сейчас. И многое делаю для того, чтобы школьники получили больше знаний в этой уникальной школе. Именно в этом году по нашей инициативе совместно с профессорами Ташкентского Государственного Университета Востоковедения были разработаны и опубликованы учебники нового поколения по хинди для 5-11 классов. До этого преподавание хинди основывалось на учебных материалах, разработанных 30-40 лет назад. Новые учебники удобны и тем, что подготовлены на двух языках – хинди и узбекском.

Такой огромный труд было бы невозможно завершить без поддержки большого числа соратников. Научная экспертиза учебников была проделана представителями профессорско-преподавательского состава кафедры хинди Университета Востоковедения. Редакторство изданных книг было осуществлено со стороны директора Индийского культурного центра профессора Чандера Шекхара.

Поддержку выпуску учебников оказал конгрессмен, президент Индийского совета по культурным связям (ICCR) Винай Сахасрабуддхе.

Индийской стороной также оказывается активная и постоянная поддержка для пополнения нашей библиотеки самыми различными изданиями и книгами на хинди. Налаживается также при таком содействии школьный обмен. Перед началом этого учебного года нам посчастливилось делегацией в составе 3 учеников и 2 педагогов побывать в Индии и ознакомиться с деятельностью институтов хинди в Дели и Агре. Надеюсь, это станет началом большого пути по взаимобмену опытом и знаниями, возможностью для наших ребят и их педагогов ознакомиться лично со страной их мечты.

А о высокой оценке встречи с ребятами из этой школы делегаций Индии красноречиво свидетельствуют записи в гостевой книге. Здесь оставили самые теплые отзывы член Законодательного собрания штата Гуджарат Виджай Рупани, Анил Кумар Шастри, министр обороны Раджнатх Сингх и многие другие гости, ставшие друзьями нашей школы. Школы, достойно носящей имя Лала Бахадура Шастри, школы, ставшей индийским островком Ташкента и

всего Узбекистана, где есть возможность с детства приобщаться к языку и культуре Индии – страны великой истории и очень интересной современности.

भारत के महान सपूत के नाम पर स्कूल

भारत के प्रधानमंत्री लाल बहादुर शास्त्री का नाम उज़्बेक धरती पर अमर है। यह 1966 में था कि भारत के महान सपूत ने अपने सांसारिक दिनों को समाप्त किया, 10 जनवरी को ताशकंद में पाकिस्तानी राष्ट्रपति अयूबान के साथ ऐतिहासिक वार्ता आयोजित की, जिसका समापन शत्रुता की समाप्ति पर घोषणा पर हस्ताक्षर के रूप में हुआ।

उस ऐतिहासिक शख्सियत की याद में जिसने अपने देश के विकास और भारतीय-उज़्बेक संबंधों को मजबूत करने के लिए बहुत कुछ किया, ताशकंद में उनके नाम पर एक सड़क का नाम रखा गया।

इस स्कूल ने मेरी किस्मत तय की, क्योंकि मैं खुद इसका ग्रेजुएट हूं।

हमारा स्कूल वाकई अनोखा है, क्योंकि इसमें 1956 से हिंदी पढ़ाई जाती रही है। और साथ ही - यह पूरे देश में एकमात्र है।

इसलिए, यह बहुत प्रतीकात्मक है कि इस विशेष स्कूल का नाम भारत के प्रधान मंत्री के नाम पर 1966 की घटनाओं के नाम पर रखा गया था। 1974 में, स्कूल के सामने एक अनूठा स्मारक बनाया गया था, जो पहले से ही राजधानी में दूसरा है, जो लाल बहादुर शास्त्री की छवि को ध्यान से बताता है - दुनिया का एक व्यक्ति, एक दार्शनिक और राजनेता जिसने सत्ता के साथ किसी भी संघर्ष को संतुलित करने की कोशिश की। दया और तर्क से।

हिंदी का अध्ययन भी संतुलित है, क्योंकि इसमें उज़्बेक भाषा के साथ बहुत कुछ समान है, जो पुराने शहर ताशकंद में सागबन स्ट्रीट पर स्थित इस स्कूल के छात्रों के मूल निवासी है। स्कूली बच्चे दो भाषाओं में वाक्यों के निर्माण में समानता पर ध्यान देते हैं, वे हिंदी में परिचित शब्दों को पाकर प्रसन्न होते हैं। बिना किसी अपवाद के सभी कक्षाओं में 5वीं कक्षा से अध्यापन संचालित किया जाता है।

अतीत में, स्कूलों में पढ़ाई जाने वाली हिंदी की मात्रा में कमी की ओर धीरे-धीरे रुझान रहा है। इसे कक्षा 2 से शिक्षा में पेश किया गया था, बच्चों को 3 समूहों में विभाजित किया गया था, और पाँचवीं कक्षा में उन्होंने केवल एक कक्षा हिंदी में और चार अंग्रेजी में छोड़ी थी।

2018 में उज्बेकिस्तान गणराज्य के राष्ट्रपति शवकत मिर्जियोयेव की भारत यात्रा के बाद स्थिति नाटकीय रूप से बदल गई। भाषा को सभी पाँचवीं कक्षा में वापस लाया गया है और हिंदी पाठों में प्रत्येक कक्षा को बेहतर भाषा अधिग्रहण के लिए दो समूहों में विभाजित किया गया है। स्कूल और अंग्रेजी में पास हो, लेकिन हिंदी सीखने से पहले - पहली से चौथी कक्षा तक।

हिंदी के अध्ययन के प्रति उचित दृष्टिकोण के परिणाम आने में ज्यादा समय नहीं था। आज, ताशकंद के अन्य हिस्सों से भी, स्नातक स्कूल नंबर 24 में पढ़ने के लिए आते हैं, वे खुद को पर्यटन में पाते हैं, भारतीय कंपनियों के साथ व्यापार करते हैं, एक शिक्षक और अनुवादक के पेशे का चयन करते हैं। गौरतलब है कि ताशकंद स्कूल के सभी हिंदी शिक्षक स्वयं के स्नातक हैं। भारत में उज्बेकिस्तान के पहले राजदूत सूरत मिर्कासिमोव ने स्कूल नंबर 24 से स्नातक किया, प्रोफेसर उल्फत मुखिबोवा, दक्षिण-पूर्वी भाषाओं के विभाग के प्रमुख, वरिष्ठ शिक्षक मुहर्रम मिर्जावा, बख्तियार कासिमोव और कई अन्य।

भारतीय प्रतिनिधिमंडलों के साथ बैठक के दौरान उज्बेकिस्तान के विशेषज्ञों के साथ बैठक, ताशकंद में भारतीय दूतावास में कार्यक्रम, मुझे अक्सर, उन्हें जानकर, मुझे यह जानकर खुशी होती है कि वे विभिन्न वर्षों के हमारे स्कूल के स्नातक हैं।

न केवल शिक्षक, बल्कि स्कूल के छात्र भी आधिकारिक भारतीय प्रतिनिधिमंडलों के साथ बैठकों में, छुट्टियों के सम्मान में विभिन्न कार्यक्रमों और इस देश की यादगार तिथियों में निजी भागीदार बनते हैं।

परंपरागत रूप से, हम लाल बहादुर शास्त्री के जन्मदिन 2 अक्टूबर को भारत के प्रतिनिधियों से मिलते हैं, और 11 जनवरी को, उनकी स्मृति के दिन, प्रधान मंत्री के

बेटे और पोते बार-बार हमारे पास आते हैं। सितंबर में, हम पूरी तरह से स्कूल में भारतीय भाषा महोत्सव मनाते हैं, और 26 जनवरी को हम गणतंत्र दिवस मनाते हैं। हम इन और अन्य तिथियों को इस महान देश के दूतावास के प्रतिनिधियों, ताशकंद में भारतीय सांस्कृतिक केंद्र, विभिन्न भारतीय आधिकारिक प्रतिनिधिमंडलों के सदस्यों के साथ मनाते हैं।

इतना ही नहीं इस ताशकंद स्कूल में लाल बहादुर शास्त्री के नाम का असाइनमेंट भारत के मेहमानों को आकर्षित करता है। एक प्राचीन इतिहास के साथ एक अद्भुत देश में बहुत रुचि का एक गर्म माहौल है, स्कूली बच्चों की किसी भी विषय पर हिंदी बोलने की इच्छा, सवाल के जवाब देने और उन्हें एक अद्भुत भाषा में पूछने की इच्छा है जो केवल स्कूल स्तर पर यहां पढ़ाया जाता है।

पीढ़ी दर पीढ़ी, इस अनूठे स्कूल के स्नातक उज्बेकिस्तान में बड़े होते हैं, जो तब हमारे दोनों देशों के बीच एक कड़ी बन जाते हैं - चाहे वे भविष्य में कोई भी हों, चाहे वे किसी भी क्षेत्र में काम करें।

स्कूल में एक संग्रहालय है, जिसके प्रदर्शन बच्चों को शास्त्री के व्यक्तित्व और सामान्य रूप से भारत के बारे में बताते हैं। स्कूली बच्चों के लिए यह महत्वपूर्ण है कि वे YouTube पर एक हिंदी-साउंडिंग कार्टून, विभिन्न अन्य वीडियो सामग्री खोजें, जिसे वे दोस्तों और शिक्षकों के साथ साझा कर सकें।

और मैं पूछता हूं कि सप्ताह में 5 घंटे हिंदी पढ़ने के लिए आवंटित किए जाएं, न कि 3 घंटे अभी। और मैं यह सुनिश्चित करने के लिए बहुत कुछ करता हूं कि इस अनूठे स्कूल में छात्रों को अधिक ज्ञान मिले। इस वर्ष, हमारी पहल पर, ताशकंद स्टेट यूनिवर्सिटी ऑफ ओरिएंटल स्टडीज के प्रोफेसरों के साथ, ग्रेड 5-11 के लिए हिंदी पाठ्यपुस्तकों की एक नई पीढ़ी विकसित और प्रकाशित की गई थी। इससे पहले, हिंदी शिक्षण 30-40 साल पहले विकसित शिक्षण सामग्री पर आधारित था। नई पाठ्यपुस्तकें भी सुविधाजनक हैं क्योंकि वे दो भाषाओं - हिंदी और उज्बेक में तैयार की जाती हैं।

इतनी बड़ी संख्या में सहयोगियों के सहयोग के बिना इतना बड़ा कार्य पूरा करना संभव नहीं था।

Tashkent school named after the great son of India

The name of Indian Prime Minister Lal Bahadur Shastri is immortalized on Uzbek soil. It was here in 1966 that the great son of India ended his earthly days, having held in Tashkent on January 10 historic negotiations with Pakistani President Ayubhan, culminating in the signing of the Declaration on the Cessation of Hostilities.

In memory of the historical figure who did so much for the development of his country and the strengthening of Indian-Uzbek relations, a street was named after him in Tashkent.

This school determined my fate, because I myself am its graduate.

Our school is really unique, because Hindi has been taught in it since the distant 1956. And at the same time - it is the only one in the whole country.

Therefore, it is very symbolic that this particular school was named after the events of 1966 after the Prime Minister of India. In 1974, a unique monument was erected in front of the school, already the second in the capital, which carefully conveys the image of Lal Bahadur Shastri - a man of the world, a philosopher and politician who tried to balance any conflicts with the power of kindness and reason.

The study of Hindi is also balanced, because it has so much in common with the Uzbek language, which is native to the students of this school, located on Sagban Street in the old city of Tashkent. Schoolchildren note the similarity in the construction of sentences in the two languages, they are pleased to meet familiar words in Hindi. Teaching is conducted from the 5th grade in all classes without exception.

In the past, there has been a gradual trend towards a reduction in the amount of Hindi taught in schools. It was introduced into education from grade 2, the kids were divided into 3 groups, and in the fifth grade they left only one class in Hindi and four in English.

The situation changed dramatically after the visit of the President of the Republic of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev to India in 2018. The language has been brought back to all fifth grades and in Hindi lessons each grade is divided into two

groups for better language acquisition. Pass at school and English, but only before learning Hindi - from 1st to 4th grade.

The results of proper attitude to the study of Hindi were not long in coming. Today, even from other parts of Tashkent, graduates come to school No. 24 to study, they find themselves in tourism, doing business together with Indian companies, choosing the professions of a teacher and translator. It is only worth noting that all the Hindi teachers in the Tashkent school are its own graduates. Surat Mirkasimov, the first Ambassador of Uzbekistan to India, graduated from school No. 24, Professor Ulfat Mukhibova, head of the Department of South-Eastern languages, senior teachers Muharram Mirzaeva, Bakhtiyor Kasimov and many others.

Meeting with specialists from Uzbekistan during meetings with Indian delegations, events at the Embassy of India in Tashkent, I very often, getting to know them, I am happy to know that they are graduates of our school of different years

Not only teachers, but also students of the school become private participants in meetings with official Indian delegations, various events in honor of the holidays and memorable dates of this country.

Traditionally, we meet representatives of India on October 2, the birthday of Lal Bahadur Shastri, and on January 11, the sons and grandsons of the Prime Minister have repeatedly visited us on the day of his memory. In September, we solemnly celebrate the Indian Language Festival at the school, and on January 26 we celebrate Republic Day. We celebrate these and other dates together with representatives of the Embassy of this great country, the Indian Cultural Center in Tashkent, members of various Indian official delegations.

Not only the assignment of the name of Lal Bahadur Shastri to this Tashkent school attracts guests from India. There is a warm atmosphere of great interest in an amazing country with an ancient history, the desire of schoolchildren to speak Hindi on any topic, answer questions and ask them in a wonderful language that is taught only here at the school level.

Generation after generation, graduates of this unique school grow up in Uzbekistan, who then become a link between our two countries - no matter who they become in the future, in whatever area they work.

The school has a museum, the exhibits of which tell children about the personality of Shastri and about India in general. It is important for schoolchildren to find a Hindi-sounding cartoon on YouTube, various other video materials that they can share with friends and teachers.

And I ask that 5 hours a week be allotted for studying Hindi, and not 3 as now. And I do a lot to ensure that students get more knowledge in this unique school. It was this year, on our initiative, together with the professors of the Tashkent State University of Oriental Studies, that a new generation of Hindi textbooks for grades 5-11 was developed and published. Prior to this, Hindi teaching was based on teaching materials developed 30-40 years ago. The new textbooks are also convenient because they are prepared in two languages - Hindi and Uzbek.

Such a huge work would not have been possible to complete without the support of a large number of associates.